

Af forarbejderne til loven fremgår bl.a., at dens bestemmelser tog sigte på at foregribe en ventet EU-regulering, som ville kræve adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver. Forarbejderne tog udgangspunkt i Europa-Kommissionens såkaldte grøn bog fra 1992 om EU's posttjenesters fremtid.

Myndighedsopgaverne blev overført til Trafikministeriet, mens det daværende Postvæsen blev omdannet til en selvstændig offentlig virksomhed.

Efter lov om postvirksomhed har staten ansvaret for, at borgere og virksomheder i Danmark har adgang til en landsdækkende betjening med posttjenester.

Denne opgave er i dag givet i koncession til Post Danmark. Det indebærer, at selskabet har pligt til at tilbyde nærmere fastlagte posttjenester landsdækkende, med god kvalitet og til ensartede priser. Til gengæld for pligten til at varetage den danske stats pligter med hensyn til postbetjening har Post Danmark en række rettigheder, som ligeledes er fastsat i koncessionen. Disse pligter og rettigheder beskrives i afsnit 2.3.

Ved omfattende ændringer af postlovgivningen i begyndelsen af 1995 formulerede Folketinget en ny postpolitik for Danmark og fastlagde rammerne, dels for sektoren som helhed (Lov om postvirksomhed) og vilkårene for postvirksomhed, dels for Post Danmark, som hermed blev oprettet som selvstændig offentlig virksomhed på særlige vilkår.

Lovkomplekset fastsatte rammebetingelserne for statens forpligtelser med hensyn til at garantere levering af posttjenester og angav de rettigheder, som staten kunne give til den virksomhed, som skulle varetage statens pligter på postområdet.

Vilkårene for den koncessionerede virksomhed blev fastsat i en bekendtgørelse – bekendtgørelse om koncession for Post Danmark.

Lov om postvirksomhed fastsætter således rammebetingelserne og giver den ansvarlige minister beføjelser til at fastsætte nærmere regler, mens koncessionen, som er udstedt i medfør af denne lov indeholder de mere præcise vilkår, som Post Danmark skal drive sin virksomhed under.

Koncessionens formål er blandt andet at sikre den rette balance mellem koncessionshaverens pligt til levering af posttjenester og de særlige rettigheder, som koncessionshaveren får over-

draget til gengæld for at påtage sig forpligtelserne.

Der henvises i øvrigt til bilag 2 om koncession og bekendtgørelse om Post Danmarks befordringspligt og eneret.

2.2. Balanceprincippet

Den danske postpolitik bygger på et "balanceprincip", hvor den befordringspligtige virksomhed - Post Danmark - gennem koncessionen er pålagt pligt til at udføre en række tjenester og opretholde andre ydelser, der i sig selv er under-skudsgivende. Virksomheden har til gengæld fået nogle rettigheder (eneretten), som dels medvirker til at finansiere udførelsen af mindre lønsomme tjenester, dels medvirker til opretholdelse af den landsdækkende befordringspligt.

Det grundlæggende træk i den danske postpolitik er, at der på samme tid skal sikres et passende udbud af posttjenester, som kan benyttes af alle borgere og virksomheder, samtidig med at der i så vid udstrækning som muligt skal være adgang for alle postvirksomheder til at tilbyde tjenester på konkurrenceområderne.

Den vigtigste af Post Danmarks rettigheder i den nævnte koncession er eneretten til befordring af adresserede breve under 100 gram. Hertil kommer eneret på opstilling af postkasser, eneret til udstedelse af frimærker og til anvendelse af det kronede posthorn. Endvidere har Post Danmark i kraft af koncessionen ret til at opretholde en adressedatabase i form af den såkaldte modtagerdatabase.

Balanceprincippet indebærer – som et helt centralt element – en antagelse om, at det er muligt at opretholde en landsdækkende befordringspligt for en række postale ydelser, som pligtmæssigt er pålagt en virksomhed, der på andre områder har frihed til at agere på postmarkedet på forretningsmæssige vilkår.

2.3. Regelgrundlaget

Bestemmelser om vilkårene for posttjenesterne er fastlagt i:

- Den internationale postkonvention (Verdenspostkonventionen), som Danmark i kraft af medlemskabet af Verdenspostunionen (UPU) har underskrevet. Konventionen fastsætter vilkårene for den internationale postudveksling.
- De to direktiver om posttjenesterne inden for Den europæiske Union fra henholdsvis december 1997 og juni 2002²⁾.